

Бержанір А.Л.,

к. соц. н., доцент,

Уманський державний педагогічний університет імені Павла Тичини

РОЗВИТОК ДЕРЖАВНО-ПРИВАТНОГО ПАРТНЕРСТВА У ТУРИСТИЧНІЙ ГАЛУЗІ

Державне регулювання та підтримка підприємницьких структур індустрії туризму забезпечує баланс приватних і державних інтересів в процесі реалізації туристичних послуг. Досягнення такого балансу можливе за рахунок застосування адекватних методів державного регулювання і підтримки пріоритетних галузей розвитку економіки.

Сутність взаємодії в межах державно-приватного партнерства полягає в узгодженні інтересів державної, регіональної влад і бізнесу при пріоритетності ролі держави. Основною характеристикою такої взаємодії є збалансованість інтересів, прав, ризиків, зобов'язань сторін у процесі реалізації проектів [1, с.138].

Розвиток державно-приватного партнерства як однієї з ефективних форм концентрації ресурсів влади, бізнесу і населення є важливим чинником для вирішення завдань з розвитку туризму. З економічної точки зору державно-приватне партнерство важливе органам влади як механізм, за допомогою якого можлива реалізація не тільки пріоритетних інвестиційних проектів, але і розвиток інфраструктури, а також вдосконалення соціальної сфери регіону.

Але на теперішній час в Україні спостерігається нерозуміння принципів державно-приватного партнерства, відсутні механізми моніторингу та двохсторонньої оцінки проектів розвитку туристичної сфери, а також не врегульовано питання проведення конкурсів. Необхідність використання потенціалу державно-приватного партнерства робить актуальним питання розробки науково-методичних основ щодо формування та реалізації заходів, спрямованих на узгодження порядку функціонування інститутів управління

таким партнерством, формування та вдосконалення форм, методів і принципів взаємодії держави і приватного сектору в туристичній сфері [2, с. 34].

Незважаючи на певні успіхи в розвитку сфери туризму у нашій країні, держава бере невелику участь в її становленні: не визначені умови державно-приватного партнерства в сфері туризму і механізми їх створення; не розроблені принципи розвитку державно-приватного партнерства; відсутні організаційні структури управління, які координують процеси взаємодії учасників партнерства; не розроблені організаційні основи інформаційного забезпечення управлінських рішень та економічні механізми участі населення в проектах розвитку інфраструктурних об'єктів сфери туризму, що функціонують на основі державно-приватного партнерства.

Необхідною передумовою розвитку ДПП у туристичній галузі України повинна виступити система надійного захисту прав приватних туристичних підприємств на об'єкти інвестиційних вкладень (рекреаційні території, заповідні зони тощо), результати науково-дослідних та дослідно-конструкторських робіт, які створюють підґрунтя для широкого залучення капіталів до процесів технологічної модернізації високоризикових та стратегічних сфер економічної діяльності. Синергетичний ефект, що буде досягнуто шляхом консолідації ресурсів держави і приватних туристичних підприємств, дасть можливість підвищити ефективність функціонування не лише економіки певного туристичного регіону, але й економіки країни в цілому [3].

Державно-приватне партнерство у сфері туризму – це інституційний та організаційний альянс між державою і бізнесом з метою реалізації суспільно значущих проектів і програм в туристичній індустрії. Залежно від характеру завдань, які вирішують в рамках державно-приватного партнерства, розрізняють окремі моделі такого партнерства: організаційні моделі (вони передбачають втручання у відносини власності), моделі фінансування (комерційний найм, оренда, всі види лізингу, попереднє і інтегроване проектне фінансування) і кооперації (форми об'єднання зусиль партнерів, що

відповідають за окремі стадії загального процесу створення нової споживчої вартості).

З огляду на існуючі інструменти державно-приватного партнерства в світі доцільним буде їх групування за критерієм „форма співробітництва” та надання рекомендацій щодо їх використання в секторі туристичних послуг України:

- пряма участь держави (концесажійні угоди, створення ОЕЗ, будівництво транспортної та інженерної інфраструктури) – доцільним є використання цього інструменту державно-приватного партнерства в крупних інфраструктурних проектах (курортних та туристичних комплексах) та проектах з метою створення об’єктів національного багатства (національних парків, заповідників тощо);

- залучення приватних інвестицій в обмін на державні пільги, субсидії та гарантії – цей інструмент державно-приватного партнерства рекомендується використовувати під час будівництва об’єктів туристичної інфраструктури (готелів, санаторіїв, пансіонатів, аквапарків, дельфінаріумів, атракціонів тощо);

- спільне фінансування за рахунок створення та функціонування національних туристичних організацій – доцільно використовувати для маркетингових методів просування туристичного продукту [4, с. 94].

Безумовно, сучасні реалії, в яких знаходиться економіка країни накладають певні обмеження на реалізацію великих інвестиційних проектів. Але саме завдяки державно-приватному партнерству можна створити переваги, які необхідно використовувати, в тому числі з метою подолання кризових явищ.

Таким чином, взаємодія держави і бізнесу у формі державно-приватного партнерства може стати одним з перспективних напрямків інтенсифікації розвитку індустрії туризму в сучасних умовах. Це можливо на основі подальшого вдосконалення законодавства, забезпечення діалогу між органами влади і діловими колами, творчої і продуктивної діяльності у цій сфері.

Список використаних джерел:

1. Стеченко Д. М. Імператив державно-приватного партнерства в рекреаційно-туристичній сфері України / Д. М. Стеченко, І. В. Безуглий // Регіональна економіка. – 2014. – №4. – С.136–146.
2. Соловійов Д. І. Впровадження елементів державно-приватного партнерства у функціонування туристичної сфери України / Д. І. Соловійов // Вісник Бердянського університету менеджменту і бізнесу. – 2013. – № 4 (24). – С. 33–36.
3. Журба О. О. Особливості застосування механізму державно-приватного партнерства в діяльності туристичних підприємств [Електронний ресурс] / О. О. Журба. – Режим доступу: <http://www.kbuapa.kharkov.ua/e-book/apdu/2014-2/doc/2/05.pdf>.
4. Лебедева О.А. Концепція розвитку сектора туристичних послуг України в умовах державно-приватного партнерства / О.А. Лебедева // Економічний простір. – 2010. – №44/1. – С.91–96.